

الوسائل المفيدة للحياة السعيدة

UPUTSTVA ZA SREĆAN
ŽIVOT

Uputstva za srećan život

Autor:

Šejh Abdur-Rahman bin Nasir es-Sa'di, Allah mu se smilovao

Uvod

Allahu jedinome pripada sva hvala i neka su salavati i selam na posljednjeg vjerovjesnika, na njegovu porodicu, sve ashabe, te na one koji ih budu slijedili u dobru do Sudnjega dana.

Ova knjižica "Uputstva za srećan život" nam otkriva šta znači istinska sreća koju svaki čovjek na ovome svijetu žarko želi da postigne. Ljudi ne dijele isto mišljenje kada je posrijedi poimanje te sreće i kako se ona može ostvariti. Jedni smatraju da će ju osjetiti kada sakupe ogromne količine imetka, a drugi smatraju da se ona krije u tjelesnom zdravlju, sigurnosti i domovini. Neki pak smatraju da će postati sretni sa halal opskrbom i korisnim znanjem, a neki sa iskrenim vjerovanjem i ustrajnim činjenjem dobrih djela. Sve se to može podvesti pod sreću ukoliko je kompatibilno sa šerijatskim pravilima. Usto, sreću možemo podijeliti u dvije vrste:

1. Ovosvjetska, prolazna i ograničena sreća. Kada nečiji životni vijek istekne, tada i ova sreća prestaje.

2. Onosvjetska sreća je istinska i vječna sreća.

Obje vrste sreće su međusobno povezane. Onaj ko u potpunosti živi sretno na ovome svijetu, a to su samo vjernici, njihova sreća će se nastaviti i na onome svijetu. Uzvišeni nam je kazao nešto o tome u sljedećem ajetu:

(من عمل صالحاً من ذكر أو أنثى وهو مؤمن فلنجزيه حياة طيبة ولنجزينهم أجرهم بأحسن ما كانوا يعملون)

"Ko god činio dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo mu dati da proživi lijep život i doista ćemo ih u skladu s najboljim što su činili nagraditi."

[En-Nahl: 97].

Kako da realizujemo istinsku sreću i kako da se sačuvamo prave nesreće?

Sva sreća je sadržana u pokornosti Allahu i Njegovom poslaniku Muhammedu, sallallahu 'alejhi ve sellem.

Nasuprot tome, sva nesreća leži u nepokornosti Allahu i Njegovom poslaniku. Uzvišeni je kazao:

(ومن يُطِيع الله ورسوله فقد فاز فوزاً عظيماً)

"A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će veliki uspjeh." [El-Ahzab: 71]. I kaže Uzvišeni:

(ومن يعص الله ورسوله فقد ضلّ ضلالاً مبيناً)

"A ko Allaha i Njegova Poslanika ne poslušao, taj je očito zalutao." [El-Ahzab: 36].

Ova knjiga od uvaženog šejha Abdur-Rahmana bin Nasira es-Sa'dija se sastoji od osam poglavlja. Autor nam u njoj želi saopštiti kako da ostvarimo istinsku sreću. Koji su to načini koje treba poduzeti i koji su putevi kojima treba kročiti slijedeći šerijatske dokaze iz Kur'ana i Sunneta, kako bi se iscrtao pravi put ka srećnom životu kojeg priželjkuje svaki musliman, i kako bi muslimansko društvo skladno funkcionisalo i život ispravno organizovalo.

Želeći da doprinese tom blistavom cilju, Ministarstvo za islamska pitanja, vakufe i misionarstvo odlučilo je da ovu knjigu izda kako bi poslužila kao putokaz u našoj tmurnoj svakodnevnicima.

Molimo Uzvišenog Allaha da obilato nagradi autora, kao i one koji su dali svoj doprinos u tome da ovo kratko djelo bude štampano i distribuirano. Neka je hvala Uzvišenom Allahu, i neka je salavat i selam na našeg Poslanika sallallahu 'alejhi ve sellem i njegove časne ashabe.

Dr. Abdullah bin Ahmed ez-Zejd

Zastupnik ministarstva za pitanja štampe i izdavanja knjiga

Uvod u prvu štampu

Ova brošura nam osvjetljava i pojašnjava stazu istinske sreće za kojom svaki čovjek žudi. Njen sadržaj se crpi iz šerijatskih dokaza iz Kur'ana i sunneta Allahovog Poslanika. Štaviše, sama ova dva izvora Allahove objave krucijalni su uzrok istinske sreće vjernika, na pojedinačnom i društvenom nivou. To je jedini ispravan način, uz bogobožnost i Allahovo zadovoljstvo, kojim se organizuje ljudski život.

Autor ovoga djela, Abdur-Rahman bin Nasir bin Abdullah Alu Sa'di, rodio se u Unejzi koja pripada gradu Kasimu i regiji Nedžda, u Kraljevini Saudijskoj Arabiji. Otac mu je umro dok je još bio mali, ali je već tada pokazivao visoki stepen inteligencije i želje za stjecanjem nauke. Veoma rano počeo je da uči Kur'an napamet i sa dvanaest godina hizf je priveo kraju. Nastavio je sa učenjem pred učenjacima u svome i na drugim mjestima. Mnogo se trudio, što je dovelo da izuči i spozna mnogobrojne znanosti.

U dvadeset trećoj godini svoga života počeo je da podučava druge, a i dalje je sticao nova znanja. Dugi niz godina postupao je tako i mnogi su se okoristili njegovim znanjem.

Prvi učitelj pred kojim je počeo učiti je Ibrahim bin Hamed bin Džasir.

Zatim je pred šejhom Salihom, sinom Osmana, kadijom iz Unejze, učio usulul-fikh, fikh, akidu, tefsir i arapski jezik. Sa njim je bio sve do njegove smrti. Šejh es-Sa'di bio je izuzetno učen u fikhu i usul-fikhu, a također je duboko poznao akidu, budući da je mnogo isčitavao relevantne knjige, naročito djela Ibn Tejmije i Ibnu-l-Kajjima. Povrh toga, bio je izuzetno zainteresovan za oblast tefsira, u čije je dubine također zaronio. Iz oblasti tefsira, šejh je napisao sljedeća djela:

- 1) Tejsiru-l-kerimi-l-mennan fi tefsiri kelami-r-rahman.
- 2) Tejsiru-l-latifi-l-mennan fi hulasati tefsiri-l-Kur'an.
- 3) El-Kava'idu-l-hisan li tefsiri-l-Kur'an.

Pored ovih, vrijedno je napomenuti i sljedeća njegova djela:

- 4) El-Iršadu ila ma'rifeti-l-ahkam.
- 5) Er-Rijadu-n-nadireh.
- 6) Behdžetu kulubi-l-ebrar.
- 7) Menhedžu-s-salikin ve tevdihu-l-fikhi fi-d-din.
- 8) Hukmu šurbi-d-duhan ve bej'ih i ve širaihi.

9) El-Fetava es-Sa'dijeh.

10) Napisao je i tri zbirke hutbi koje su veoma korisne.

11) El-Hakku-l-Vadihu-l-mubin bi šerhi tevhidi-l-enbijai ve-l-murselin.

12) Tevdihu-l-kafijeti-š-šafijeh (Nunija od Ibn-l-Kajjima).

Napisao je i brojna djela iz fikha, akide, hadisa, usul-fikha. Usto, izdao je i neke sociološke studije i razne fetve.

Pred smrt je bio iskušan teškom bolešću koja je jasno nagovještavala ono što slijedi. Godine 1376. po hidžri, uoči četvrtka, 23. dana mjeseca džumadel-uhra, u gradu Unejza, šejh je preselio na onaj svijet. Njegova smrt ražalostila je sve koji su ga poznavali, slušali njegova predavanja ili učili pred njim. Allah mu se smilovao i podario nam da se okoristimo njegovim znanjem i djelima.

Rijad, 11. ramazan 1378. hidžretske godine.

Izdavačka kuća "Nur"

Uvod autora

Hvala Allahu, Kojem pripada sva zahvala. Svjedočim da nema drugog boga osim Jednog Jedinog Allaha, Koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Neka je salavat i selam na njega, njegovu porodicu i njegove ashabe.

Zaista, svaki čovjek teži tome da mu srce bude zadovoljno i sretno, da iz njega iščeznu brige i strepnje, čime se postiže ugodan život i upotpunjuje sreća i radost. Postoje vjerski, prirodni i praktični uzroci koji vode čovjekovoj sreći. Svi ovi faktori mogu se naći zajedno samo kod vjernika, dok će ostali, iako mogu postići sreću u jednom dijelu svog života, biti uskraćeni za druge aspekte koji bi im omogućili još ljepši i bolji život.

U ovoj brošuri sam naveo uzroke koji dovode do najuzvišenijeg cilja kojem stremi svaki čovjek.

Nekima je mnogo toga dato i žive raskoši, dok su drugi u oskudici i njihov život je tjeskoban. Ipak, postoje i oni koji se nalaze između, živeći s umjerenom nafakom. Iznad svih njih je Allah, Koji ih opskrbljuje i od Koga se traži pomoć u svim situacijama.

Prvo poglavlje

1. Najveći uzrok sreće i njen temelj jesu ispravno vjerovanje i dobra djela. Uzvišeni Allah je rekao:

(من عمل صالحاً من ذكر أو أنثى وهو مؤمن فلنحيينه حياة طيبة ولنجزينهم أجرهم بأحسن ما كانوا يعملون)

"Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da živi lijepim životom i doista ćemo ga nagraditi nagradom boljom nego što zaslužuje." [En-Nahl: 97].

Uzvišeni nas je obavijestio i obećao nagradu te lijep život na ovom i na budućem svijetu onome kod koga se nađu vjerovanje i činjenje dobrih djela.

Razlog tome je jasan. Ispravno vjerovanje u Allaha vodi čovjeka da čini dobra djela koja će pročistiti njegovo srce i popraviti njegovo ponašanje, čime će mu poboljšati i ovaj i onaj svijet. Takav ima temelje na kojima može prihvatiti sve što donosi sreću i radost, a odbaciti sve što izaziva brigu, tugu i uznemirenost.

On prihvata objeručke sve što ga čini sretnim i zadovoljnim, zahvalan je Allahu na tome i upotrebljava to u onome što mu koristi. Kada to učini, donosi mu još veću radost, povećava mu nadu da će to trajati dugo i da će dobiti nagradu pripremljenu za zahvalne. Ta nagrada, kojoj se nada, prevazilazi granice svih dobara kojima se radovao na ovom svijetu.

Ako mu se desi kakva nedaća, briga ili tuga, on će joj se suprotstaviti koliko god to bude u njegovoj moći. Ako ne bude mogao potpuno da je ukloni, nastojaće barem da je ublaži koliko god može. Bit će strpljiv tokom cijelog tog vremena, jer je strpljenje neophodno da bi iz tog iskušenja izašao snažniji i iskusniji. Istovremeno, on će se nadati da će, uslijed te neprilike, steći velike nagrade, te da će biti zamijenjena blagostanjem i radosti. U vezi s tim, Allahov Poslanik je rekao u vjerodostojnom hadisu: "Divan je primjer vjernika! U svakom slučaju, on je na dobitku! Ako ga zadesi kakva radost, on zahvaljuje Allahu, i to mu donosi korist, a ako ga pogodi kakvo zlo ili šteta, on se strpi i to mu bude na korist. Ovo nalazimo samo kod vjernika." Zabilježio ga je Muslim.

Allahov Poslanik nam govori da se vjerniku umnogostručava dobro i plodovi njegovog rada, bez obzira na to da li ga zadesi blagostanje ili poteškoće. U skladu s tim, dvojicu ljudi može zadesiti isto iskušenje, bilo u vidu blagostanja ili teškoća, ali će oni različito reagovati na to, zbog čega će se drastično razlikovati u nagradi. Drugim riječima, sve zavisi od dvije ključne karakteristike: njihovog vjerovanja i dobrih djela. Kada oboje posjeduje, svako blagostanje će ispratiti sa zahvalnošću, a svaku nedaću sa strpljenjem. Na taj način, postići će radost i sreću, te otkloniti tugu i brigu. Umjesto turobnog života, uživat će u dobrom životu na ovom svijetu. Onaj ko nema te osobine, blagostanje će ga odvesti u obijest, razuzdanost i prelazak granica. Ponašat će se poput životinje, a srce će mu biti u konstantnom nemiru. Pribojavat će se gubitka onoga što voli, uz stalnu strepnju, i bit će uzrujan jer se nikada neće moći zasititi onim što gramzivo želi.

S druge strane, u nedaćama će pokazivati ozlojeđenost, što će ga izjedati kroz brojne ideološke i nervne bolesti. Kada se sve to nataloži, može ga odvesti u najgore stanje, jer se on ne nada nagradi i nema strpljenja koje bi mu bilo utjeha i olakšalo tegobu.

Sve ovo je ljudsko iskustvo potvrdilo. Kada razmotrimo bilo koji životni primjer, zapaziti ćemo ogromnu razliku između vjernika koji postupaju u skladu sa svojom vjerom i onoga koji to ne praktikuju. Islam podstiče čovjeka da bude zadovoljan onim čime ga je Uzvišeni opskrbio i što mu je podario.

Ako vjernika zadesi bolest, siromaštvo ili nešto što se svakome može desiti, on će i dalje biti srećan, jer je vjernik i zadovoljan onim što mu je Allah odredio. Ne žudi za stvarima koje mu nisu određene, već svoj pogled usmjerava na one koji su u slabijem stanju, a ne na one koji su bolji od njega u dunjalučkim stvarima. Zbog toga je sretniji čak i od onih koji posjeduju sve te ovosvjetske stvari za kojima ljudi žude, a koji u njima nisu našli zadovoljstvo.

A kada čovjeka koji nema djela proistekla iz vjerovanja zadesi siromaštvo ili gubitak dunjalučkih dobara, on postaje razdražljiv i vrlo nesrećan.

To možemo predstaviti i drugačije. Kada se pojavi strah ili strepnja, vidiš kako je onaj ko ima ispravno vjerovanje čvrstog srca i smirene duše. Sposoban je da svojim razmišljanjem, govorom i djelima uspješno prebrodi

iskušenje koje ga zadesi, jer je svoju dušu unaprijed pripremio za taj bolni izazov. Ova stanja kod čovjeka uzrokuju smiraj i postojanost.

Nasuprot tome, sasvim drugačije će se ponašati onaj koji nema imana. Ako njega zadesi strah, on se uzruja, uznemiri, postaje rastresen i plašljiv, čime gubi moć razboritog rasuđivanja. Ova vrsta ljudi, ako ne pronađe prirodne načine da prevaziđe svoje teškoće, malaksae i izgubiti živce, jer im nedostaje iman koji čovjeka navodi na strpljivost. Ovo se posebno očituje u kritičnim trenucima, kada ljudi duboko zarone u tugu i depresiju.

Pobožnjak i grešnik, vjernik i nevjernik, svi teže pronaći adut koji bi im dao snage da ublaže strah i olakšaju svoje stanje, ali vjernik ima prednost. On posjeduje snagu imana, sabur, oslanja se na Allaha i nada se Njegovoj nagradi. Sve ovo nabrojano mu daje veću hrabrost, olakšava teret straha i čini njegova iskušenja podnošljivijima. Uzvišeni je kazao:

(إن تكونوا تآلمون فإنهم يآلمون كما تآلمون وترجون من الله ما لا يرجون)

"Ako vi trpите bol, trpe i oni bol kao i vi, a vi se još od Allaha nadate onome čemu se oni ne nadaju. Allah je Onaj Koji sve zna i On je mudar." [En-Nisa: 104]. Oni imaju posebnu pomoć od strane Uzvišenog koja razbija njihove strahove. Allah je, na drugom mjestu u Kur'anu, rekao:

(واصبروا إن الله مع الصابرين)

"I budite strpljivi, jer je Allah, zaista, uz strpljive." [El-Enfal: 46].

2. Još jedan način na koji se otklanjaju briga i tuga jeste činjenje dobročinstva prema drugima, bilo riječima ili djelima. Uzvišeni Allah, putem toga, ublažava bol i pokornima i nepokornima, no vjerniku se olakšava na poseban način zbog njegove iskrenosti i nade u nagradu od Uzvišenog.

U tom kontekstu, Uzvišeni je rekao:

(لا خير في كثير من نجواهم إلا من أمر بصدقة أو معروف أو إصلاح بين الناس ومن يفعل ذلك ابتغاء مرضات الله فسوف نؤتيه أجراً عظيماً)

"Nema dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kada traže da se udjeljuje milostinja, čine dobra djela ili uspostavljaju slogu među ljudima. A onome ko to čini iz želje da stekne Allahovu naklonost, Mi ćemo sigurno dati veliku nagradu." [En-Nisa: 114].

Uzvišeni nas je obavijestio da su sve ove stvari hajr za onoga ko ih čini, jer iz svakog dobra proizilazi dobro, a zlo se otklanja. Vjerniku koji se nada nagradi, Allah će dati veliku nagradu, među kojima su: prestanak brige, tuge, poteškoća i drugih nedaća.

Drugo poglavlje

Kada čovjek postane rastrojen i kada ga brige preoptereće, može ih odstraniti tako što će se posvetiti nekom korisnom poslu ili sticanju korisnog znanja. Time će srce biti rasterećeno i oslobođeno onoga što ga je tištilo. Možda zbog toga smetne sa uma brigu i tugu koja ga je preopterećivala. Ovo važi i za vjernike i za nevjernike. Međutim, vjernici su u ovom slučaju posebno odlikovani zbog svoje iskrenosti i vjerovanja. Oni će se baviti izučavanjem korisnog znanja, činiti ibadet, ili obavljati dunjalučke poslove s iskrenom namjerom da se približe Uzvišenom Allahu. To efikasno djeluje u suzbijanju tuge, brige i uznemirenosti.

Prilikom izbora zanimacije, treba voditi računa da to bude nešto uz šta ljudska duša nalazi smiraj. Na taj način, očekivani rezultat će biti lakše postignut, a Allah najbolje zna.

Jedan od načina da odagnamo brigu i uznemirenost iz naših života jeste da se posvetimo svojim dnevnim obavezama, čime ćemo prestati razmišljati o problemima koji nam prijete u budućnosti. U tom kontekstu, Poslanik je tražio od Allaha utočište od brige i tuge, što je zabilježio Buharija i Muslim. Tugovanje za prošlim stvarima, za onim što ne možemo ispraviti, čovjeku neće koristiti, dok će mu briga i strepnja za budućnost samo naštetiti. Stoga, čovjek treba da se fokusira na sadašnji trenutak i iskoristi ga za lični razvoj i poboljšanje svoje situacije. Kada Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, uputi dovu Allahu ili usmjeri svoj ummet na nju, time nas podstiče da, uz traženje pomoći od Uzvišenog, istovremeno radimo na ostvarenju tog cilja. Stoga, čovjek se treba truditi u svemu što mu koristi, kako na ovom, tako i na onom svijetu, te tražiti od Allaha pomoć u ispunjenju tih ciljeva. Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, je rekao: **"Nastoj da radiš ono što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti. Ako te zadesi neka nedaća, nemoj govoriti: 'Da sam uradio**

tako, bilo bi ovako i onako', nego reci: 'Allah je odredio i učinio ono što je htio'. Doista, riječ 'da sam...' otvara šejtanu vrata prilike." Bilježi ga Muslim. Dakle, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, u istom kontekstu spominje trud na ostvarenju korisnog, traženje pomoći od Uzvišenog i izbjegavanje lijenosti. Također, skreće nam pažnju na to da se trebamo prepustiti onome što je Allah odredio.

Drugim riječima, Poslanik nam je pojasnio da postoje stvari na koje čovjek može utjecati - one oko kojih se može potruditi da ih ostvari ili odagna, tražeći pri tome pomoć od Uzvišenog Gospodara. S druge strane, postoje stvari na koje čovjek ne može utjecati. U vezi s njima, neka se rob prepusti Allahovoj odredbi i neka bude zadovoljan onim što mu je Uzvišeni odredio. Nema sumnje da takav pristup donosi sreću i udaljava brigu i tugu.

Treće poglavlje

Jedan od najvećih uzroka širine prsa i spokoja duše jeste često spominjanje Uzvišenog Allaha (ar. zikr). Doista, zikr ima širinu prsa i otklanjanje brige i tuge. Uzvišeni je kazao:

(أَلَا بذكر الله تطمئن القلوب)

"A srca se, doista, kad se Allah spomene, smiruju." [Er-Ra'd: 28]. Spominjanje Allaha ima ogroman uticaj na postizanje smiraja i spokoja, zahvaljujući svojim specifičnim odlikama i nagradi kojoj se vjernik nada.

Također, spominjanje i priznavanje Allahovih blagodati, vidljivih i nevidljivih, odagnava tugu i brigu od srca čovjeka. Štaviše, to ga podstiče na zahvalnost, koja predstavlja najviši stepen sreće i radosti, čak i kada je čovjek siromašan, bolestan ili suočen s drugim teškoćama. Kada uporedi Allahove neizmjerne blagodati s iskušenjima koja ga zadese, lahko će primijetiti da su blagodati daleko brojnije i veće.

Kada Allah iskuša Svoga roba s neprilikama, a on se strpi i bude zadovoljan, te neprilike će mu biti olakšane. Polaganje nade u nagradu i svjesnost da je sve to od Allaha otapaju gorčinu problema, a na njihovo mjesto dolazi slast nagrade i radosti.

Kada govorimo o ovome, Allahov Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, nas je u vjerodostojnom hadisu uputio na najbolji način kako da se čovjek postavi: "Gledajte u onoga ko je ispod vas (slabijeg materijalnog stanja), a ne

gledajte u onoga ko je iznad vas. To je korisnije, kako ne biste umanjili i omalovažili Allahovu blagodat prema vama." Hadis bilježi Buhari. Kada čovjek to uzme u obzir, primjetit će da se nalazi u mnogo boljem blagostanju i da ima više opskrbe od mnogih drugih. Time se, između ostalog, stiže sreća i radost, te otklanjaju brige i tuge.

Sve dokle god se čovjek nada Allahovim vidljivim i nevidljivim blagodatima, vjerskim i dunjalučkim, njegov će ga Gospodar opskrbljivati raznim dobrima, otklanjati mnoge nesreće i, bez ikakve sumnje, to će od njega odstraniti brige i tuge, te mu uvećati radost i sreću.

Četvrto poglavlje

- Jedan od uzroka sreće i radosti, te nestanka brige i tuge, jeste ulaganje truda da se odagna ono što izazivu brigu i tugu, te da se činimo ono što nas čini sretnim. U tom kontekstu, čovjek treba da se trudi da zaboravi na poteškoće kroz koje je prošao u prošlosti, i treba biti svjestan da je preokupacija tim stvarima beskorisna i beznačajna. Također, treba odagnati i strahove koji se tiču njegove budućnosti, poput: hoće li osiromašiti, hoće li mu se desiti nešto loše, i slično. Šta će se desiti sutra, dobro ili zlo, to je za čovjeka nepoznanica. Ljudi mogu samo poduzeti ono što je u njihovoj moći da priskrbe sebi dobro i otklone zlo, a sve ostalo je u rukama Svevišnjeg. Prema tome, čovjek se ne treba zamarati onim što se može desiti u budućnosti, već se treba osloniti na svoga Gospodara i raditi ono što je u njegovoj moći. Kada se tako postavi, srce će mu biti smireno, a brige i uznemirenost će biti otklonjene.

Od najkorisnijih stvari za budućnost jeste upućivanje dove Allahu, koja se prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, a koja glasi: "Allahu, popravi mi vjeru moju, koja je glavica moja, popravi mi ovaj svijet na kojem živim, i popravi mi budući svijet prema kojem idem. Učini da mi život na ovome svijetu bude povećanje svakoga dobra, a smrt rasterećenje od svakoga zla." Bilježi ga Muslim. Također, navodi se da je govorio i: "Allahu, molim Te, Tvojom milošću, ne dozvoli da budem prepušten samome sebi, ni na jedan trenutak, i popravi sve moje stvari. Samo si Ti istinski Bog." Ovaj hadis je zabilježio Ebu Davud sa vjerodostojnim lancem prenosilaca. Ako čovjek čija je namjera iskrena bude ponavljao ovu dovu, u kojoj traži ustrajnost na Pravom putu i bolju budućnost u vjerskim i dunjalučkim poslovima, Allah će mu dati ono što moli. Popraviće mu njegove poslove, a brigu će zamijeniti radošću i srećom.

Peto poglavlje

- Od najkorisnijih načina za otklanjanje brige i tuge kada se desi neka nesreća jeste psihička priprema za najgoru moguću opciju, a zatim trud da se, koliko god je moguće, ublaže posljedice onoga što se desilo. Uz ove dvije stvari, briga i tuga nestaju, a čovjek radi na postizanju koristi i otklanjanju štete onoliko koliko je to moguće.

Kada mu se dogode situacije koje izazivaju strah, bolest, siromaštvo ili gubitak nečega što voli, neka to prihvati s širokim prsima, psihički pripremljen na takve izazove, pa čak i na mnogo teže. Psihološka priprema za teškoće umanjuje njihov utjecaj, pogotovo kada se tome doda njegov trud da spriječi ili umani te poteškoće koliko je to moguće. Na taj način spaja duševnu pripremljenost s korisnim trudom, koji ga odvraća od briga. Treba se truditi obnavljati duševnu snagu kako bi se odagnale poteškoće, uvijek se oslanjajući na Allaha. Nema sumnje da su ovi uzroci izuzetno korisni u postizanju radosti i širine prsa, uz dunjalučku i ahiretsku nagradu kojoj se čovjek nada. Ovo je potvrđeno kroz mnoge primjere.

Šesto poglavlje

Jedan od najboljih načina borbe protiv bolesti srca, kao i drugih tjelesnih bolesti, jeste hrabro i smireno suočavanje s kriznim situacijama, bez uzrujavanja zbog privida, nepouzdana pretpostavke i negativnih misli. Srdžba i rastrojenost nastaju uslijed bolnih iskustava i očekivanja da će se desiti nešto što čovjeku nije drago, ili da će nestati nešto što voli. To izaziva različite brige, tuge i duševne bolesti. Ako se tome prepusti, prijeteći mu nervni slom, koji može imati ozbiljne negativne posljedice. Ljudska iskustva potvrđuju ovu istinu.

Kada čovjek odbaci pogubna razmišljanja i osloni se na Allaha, čvrsto vjerujući i nadajući se Njegovoj milosti, brige i žalosti će ga napustiti, a biće oslobođen od različitih tjelesnih i duševnih bolesti. Duševna snaga će mu se povratiti, a olakšanje koje će osjetiti biće neizmjereno i neopisivo riječima. Koliko je samo onih u bolnicama koji, zbog negativnog razmišljanja, pate, čak i oni koji su inače fizički jaki, a da ne govorimo o onima slabijeg zdravlja! Koliko je ljudi skrenulo s pameti zbog tih problema! Spašen je samo onaj koga Uzvišeni sačuva i pomogne mu da se posveti korisnim stvarima koje jačaju njegovo srce. Uzvišeni Allah je rekao:

(ومن يتوكل على الله فهو حسبه)

"Onome ko se u Allaha uzda, On mu je dovoljan." [Et-Talak: 3]. Dakle, Allah je takvom dovoljan u svemu što ga zaokuplja, bilo da se radi o stvarima ovog ili onog svijeta.

Čovjek koji se oslanja na Allaha ima snažno srce. Umišljene brige na njega nemaju utjecaja, niti ga uznemiravaju nedaće, jer je svjestan da su one uzrok slabosti i da ne bi trebalo da izazivaju strah koji nema osnove. On zna da je Allah zajamčio sigurnost onome ko se potpuno oslanja na Njega. Zbog toga se čvrsto oslanja na Allaha, siguran je u Njegovo obećanje, i odbacuje brigu i uznemirenost. Allah mu olakšava teskoće, zamjenjuje žalost radošću, a strah sigurnošću. Molimo Uzvišenog Allaha da nam učini srce jakim i postojanim, srce koje se potpuno oslanja na Njega, jer takvom čovjeku Allah obećava svaki vid dobra i otklanja svaku štetu.

Sedmo poglavlje

Kada promislimo o riječima Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem: "Neka vjernik ne mrzi svoju suprugu vjernicu. Ako prezire jednu njenu osobinu, biće zadovoljan drugim njenim osobinama." Bilježi ga Muslim. Možemo izvući dva važna zaključka:

Prvi zaključak: Hadis nas upućuje na lijepo ophođenje prema supruzi, rođaku, drugaru i saradniku. Bilo ko s kim imaš neku vezu imaće određene mahane, ali svjesnost o tome pomaže da se sagledaju i njihove pozitivne strane. Kada nedostatke uporediš s vrlinama te osobe, relacija postaje kvalitetnija, temeljenija na razumijevanju i strpljenju, što doprinosi njenom dugotrajnom očuvanju.

Drugi zaključak: Hadis nas podučava jednom od ključnih načina za odagnavanje uznemirenosti i briga, te kako da naši međusobni odnosi budu plodonosni. Ko ne prihvati ovaj savjet Allahovog Poslanika, sallallahu 'alejhi ve sellem, i uporno se fokusira samo na mahane i nedostatke drugih, zanemarujući njihove vrline, neminovno će živjeti u stanju nezadovoljstva i nemira. Takav stav vodi ka narušavanju odnosa, a prava koja ljudi imaju jedni prema drugima biće zapostavljena i obezvrijeđena, što može dovesti do otuđenja i slabljenja zajednice.

Mnogi ljudi, uzvišenih težnji i visokih ambicija, psihički se pripremaju na sabur i smirenost u slučaju eventualnih katastrofa ili svega što bi ih moglo uznemiriti. Međutim, mnogi bivaju uznemireni zbog trivijalnih problema ako su se pripremili samo za velike izazove, a ne i za sitne. Ispravno je da se čovjek pripremi za oba, i velike i male izazove, te da moli

Uzvišenog Allaha da mu pomogne u svemu i da ga ne prepusti samome sebi ni za tren. Na taj način će lakše prebroditi i sitna i krupna iskušenja. I tako će biti smirene duše i spokojnog srca.

Osmo poglavlje

Pametan čovjek je svjestan da je njegov život potpun samo ako je ispunjen srećom i spokojem, i zna da je život veoma kratak i da ga ne treba ispunjavati brigama i apatijom, što je suprotno zdravom životu. Treba čuvati svoj život od trošenja u brigama i tugama, jer te emocije iscrpljuju i ometaju unutrašnji mir. Uzroci sreće, kao što su mir, zahvalnost i unutrašnji balans, mogu biti postignuti i od strane dobrih i loših ljudi, ali vjernik ih može ostvariti mnogo potpunije, jer ne teži samo sreći na ovom svijetu, već i na onom koji dolazi.

Osim toga, kada čovjek zapadne u nepriliku ili se boji da će ga ona zadesiti, treba da je uspoređi s brojnim blagodatima koje već posjeduje, bilo dunjalučkim ili vjerskim. Kada to uradi, biće mu jasno da ima mnogo više blagodati nego iskušenja, što će mu pomoći da prevaziđe nevolju koja ga je zadesila.

Pored toga, čovjek treba da upoređi ono čega se pribojava da će se desiti s brojnim drugim mogućnostima koje su daleko povoljnije od onoga što se plaši. Neka ne dopusti da jedna negativna opcija nadvlada brojne pozitivne, jer će to izazvati nepotrebnu zabrinutost i uznemirenost. Također, neka se pripremi na najgoru opciju, ali neka istovremeno čini sve što je u njegovoj moći da pribavi dobro i otkloni zlo.

Potrebno je razumjeti da neprijatnosti koje doživljavaš od drugih ljudi ne štete tebi, nego njima, naročito ako se radi o lošem govoru. Međutim, ako dozvoliš da te te stvari okupiraju i da one preuzmu tvoje emocije, tada će štetiti i tebi i njima, iako ti, da se nisi osvrnuo na to, ništa ne bi štetilo.

Tvoj život prati tvoj način razmišljanja. Ako razmišljaš pozitivno, i tvoj život će biti takav, bez obzira na to da li je u pitanju ovaj ili budući svijet. Isto važi i obratno.

U nizu uputstava kako provesti lijep život, nalazi se i netraženje zahvalnosti od stvorenja, već je cilj uvijek Allah. Naime, kada učiniš dobročinstvo nekome, bilo da imaš obavezu prema toj osobi ili ne, znaj da se u tome, ustvari, krije tvoj odnos prema Allahu. Dakle, ne očekuj zahvalnost od osobe kojoj si učinio dobro. Uzvišeni je za takve rekao:

(إنما نطعمكم لوجه الله لا نريد منكم جزاء ولا شكوراً)

"Mi vas samo zarad Allahova Lica hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo." [El-Insan: 9].

Ovo posebno dolazi do izražaja u našem odnosu prema ukućanima i onima s kojima imamo veoma prisne odnose. Koliko god se budeš trudio da od njih odagnaš zlo, toliko ćeš donijeti mira i sebi i njima. Još jedan razlog smirenosti jeste to što se rade vrijedna djela u mjeri koju čovjekova duša može podnijeti, bez preopterećavanja koje bi ga moglo uznemiriti. U suprotnom, ako kroči pogrešnim putem, neće uspjeti u tim djelima. Ovo je od mudrosti - da se od teških situacija prave ugodne, čime se povećava sreća i umanjuje ozlojeđenost.

Stoga, čini korisne stvari i nastoj da ih ostvariš. Nemoj se baviti onim što je štetno i što će te baciti u brigu i tugu. Traži utočište u smirenosti i skoncentriši se na važne stvari.

Jedna od korisnih stvari jeste i završavanje poslova na vrijeme, kako bi se imalo vremena za naredne poslove. Ako se poslovi ne obavljaju na vrijeme, oni se nagomilavaju i zajedno s prethodnim stvaraju pritisak na čovjeka. Ako poslove izvršavaš na vrijeme, imaćeš vremena da se posvetiš budućim obavezama i moći ćeš im pristupiti sa punom snagom.

Uvijek izabiraj ono što je najkorisnije i nauči da razlikuješ stvari koje tvoja duša istinski želi od onih koje će ti donijeti dosadu i neugodnost. U tome će ti pomoći ispravno razmišljanje i savjetovanje s pravim ljudima. Ko se posavjetuje, taj se nije pokajao. Povrh toga, precizno izuči ono što želiš da uradiš, a kada se uvjeriš u korisnost toga, odluči se i osloni na Allaha. On, zaista, voli one koji se na Njega oslanjaju.

Neka je hvala Allahu, Gospodaru svih svjetova.

Neka su salavat i selam na Poslanika Muhammeda, na njegovu porodicu i njegove ashabe.

Sadržaj

Uputstva za srećan život	3
Autor:	3
Šejh Abdur-Rahman bin Nasir es-Sa'di, Allah mu se smilovao	3
Uvod	3
Uvod autora	6
Prvo poglavlje	6
Drugo poglavlje	9
Treće poglavlje	10
Četvrto poglavlje	11
Peto poglavlje	12
Šesto poglavlje	12
Sedmo poglavlje	13
Osmo poglavlje	14